

Datum
2016-09-07

Energimyndigheten

Kopia:
Miljö- och energidepartementet

Inspel till Energimyndighetens uppdrag om förlängning och utökning av elcertifikatsystemet

Energiföretagen Sverige har tagit del av Regeringens uppdrag till Energimyndigheten om att ta fram ett förslag till kvoter för att förlänga och utöka elcertifikatsystemet till 2030. Energiföretagen Sverige önskar därför ge sitt inspel till Energimyndighetens arbete.

Kvotkurvans profil

Sverige och Norden har idag en produktionskapacitet som vida överstiger vår konsumtion under lång tid framöver, samtidigt som överföringsförbindelserna till omvärlden är begränsade. Inom systemet är det framförallt vindkraft som bedöms byggas ut framöver. Men den vindkraft som byggs nu kommer att tas ur drift ungefär samtidigt som nuvarande kärnkraftverk behöver fasas ut av åldersskäl. Energibalansen är stark nu. Samtidigt finns det skäl att hålla koll på effektsituationen framöver. Detta har även fem riksdagspartier kommit överens om i den sk Energiöverenskommelsen från juni i år; *"En stor utmaning är att förändra energipolitiken från att nästan enbart fokusera på levererad mängd energi (TWh) till att även se till att det finns tillräckligt med effekt (MW). Ett viktigt steg bör vara att se över regelverk på energiområdet och modifiera dem så att de är anpassade till effektutmaningen. Det är viktigt att se över regelverk på energiområdet. Hit hör såväl frågor rörande marknadsdesign som insatser på produktions-, överförings- och efterfrågesidan."*

Elmarknadens låga priser signalerar i dag väldigt tydligt att investeringar i ny elproduktion inte behövs i dagsläget. Det går inte att räkna hem en investering i dagsläget utan subventioner. Därför bör diskussionen om stödsystem till förnybar el ta hänsyn till kraftsystemets behov. Ökningen av andelen förnybar el bör ske på ett sådant sätt att utfasningen av nuvarande kärnkraft kan ske på ett kontrollerat sätt. Elcertifikatsystemet bör således snarare ge stöd i framtiden inför att behovet av ny elproduktion kommer att uppstå, än i närtid. Samma mål kan uppnås på sikt men vägen dit blir mer kostnadseffektiv.

Energiföretagen Sverige anser mot bakgrund av ovanstående att **kvotkurvan bör utformas så att den blir baktung i den bemärkelsen att efterfrågan på elcertifikat blir låg i början av perioden och hög i slutet av perioden.**

Olika alternativ för elcertifikatsystemets förlängning måste utredas

Det finns olika tänkbara alternativ när elcertifikatsystemet ska förlängas;

a) En ny kvotkurva för perioden 2020 till 2045 adderas till den svenska kvotkurvan som för 2030 har ett kvotkrav på 18 TWh utöver kvoten i det existerande elcertifikatsystemet

Detta är en enkel justering av det befintliga elcertifikatsystemet som kan genomföras snabbt men det finns en del nackdelar och risker med detta. Om målet till 2020 överträffas skulle denna kunna ingå i det svenska målet till 2030, men det innebär att produktion som genererats i det svensk-norska systemet finansieras helt och hållet av svenska elanvändare. Sverige hjälper till att avsluta det norska systemet och svenska kunder får betala för detta. Ett överträffande av målet kan inte hanteras genom att höja kvotplikten eftersom detta i praktiken innebär en ambitionshöjning, vilket inte är förenligt energiöverenskommelsen.

b) Det existerande systemet avslutas enligt det norsk-svenska traktatet och Sverige kompletterar med ett nytt separat system för den nya målet till 2030.

Fördelarna med detta alternativ är att det inte uppstår något läckage mellan det norsk-svenska systemet och det svenska systemet. Det nya målet på 18 TWh leder garanterat till ökad produktion i Sverige. Samtidigt får Sverige och Norge ett gemensamt problem med avslutning av det gemensamma systemet där obalans mellan utfärdade elcertifikat och kvotkurvan kan få såväl priserna att gå mot noll alternativt bli extremt höga. I ett nytt svenskt certifikatsystem kommer likviditeten initialt att vara mycket låg, vilket är ett problem för marknaden.

c) En ny utformning av elcertifikatsystemet med en ny prissättningsmekanism Stödsystemets inverkan på den underliggande elmarknaden bör enligt Energiföretagens mening minimeras. **Inget stöd bör därför ges vid negativa priser. Det skulle kunna konstrueras så att nollpriser eller negativa priser på dagen-före marknaden medför att elcertifikat inte delas ut.**

Alternativ a och b ovan innebär ett antal nackdelar. För att minimera risker och kostnader anser Energiföretagen Sverige att **prissättningsmekanismen i marknaden bör ses över. Det alternativ som är bäst ur Energiföretagens synvinkel och bäst kan anpassas till förändringar i förutsättningarna i omvärlden, såsom elpriser, utbud/efterfrågan på elmarknaden, energi- och effektbalanssituationen m.m. är en prissättningsmekanism som baseras på ett anbuds/auktionsbaserat system.** Det kan antingen ske som en förlängning av den svenska delen av elcertifikatsystemet med ett nytt mål för 2030 eller som ett separat auktionsbaserat system parallellt med gemensamma elcertifikatsystemet. En ny svensk kvotkurva skulle kunna ligga till grund för årliga auktioner.

Energiföretagen anser att någon form av anbuds-baserat upphandlingssystem har potential att i mindre utsträckning störa marknaden (beroende på utformning) och också större möjlighet att rikta och anpassa stödsystemet till marknadens behov. Dvs. man kan rikta stödet till produktion med vissa egenskaper eller till teknik med olika mognadsgrad och man kan också lättare anpassa volymen i stödsystemet till marknadsläget.

Avslutning av systemet

Behovet av ett förtydligande av hur systemet ska avslutas minskar inte för att ett mål för 2030 sätts upp. En utveckling där systemet i stort avvecklar sig själv genom att elpriset och den långsiktiga marginalkostnaden närmar sig varandra är inte självklar. **En stoppregel för 2030-målet måste utredas**

så att nya anläggningar som byggs efter 2030 hanteras så att priskollaps i systemet kan undvikas.

Energiföretagen Sverige anser att **tilldelningsperioden för elcertifikat fortsatt bör vara 15 år**, vilket innebär att den **bortre tidsgränsen för systemet blir 2045**. En tidigare bortre tidsgräns, där projekten får kortare och kortare tilldelningsperiod beroende på när de byggs ger incitament till att bygga ut projekt tidigt i den nya elcertifikatperioden, trots att kärnkraften behöver ersättas först i slutet på perioden.

Konsekvensanalys mycket viktig

Stödsystem för förnybar el, oavsett utformning, påverkar den underliggande elmarknaden. Stödsystemet styr vad marknadsaktörerna investerar i (vilket är avsikten) men det har samtidigt en nedåtpressande effekt på all befintlig elproduktions intjäningsförmåga. Frågan är hur mycket. Detta kan i det korta perspektivet vara positivt för elanvändare, beroende på vilken totaleffekten på slutkundspriset blir, men innebär stora utmaningar för producenter. Blir utmaningarna för stora kan det få implikationer på hela kraftsystemets funktion. Med ett stödsystem kan det bli svårt att upprätthålla en "energy-only marknad" på sikt eftersom förutsättningar för drift och investeringar i planerbar kapacitet generellt sett försvåras. **Energimyndigheten behöver därför grundligt analysera konsekvenserna för elmarknaden och kraftsystemet av förlängningen av elcertifikatsystemet.**

Stockholm, som ovan

Pernilla Winnhed

VD

